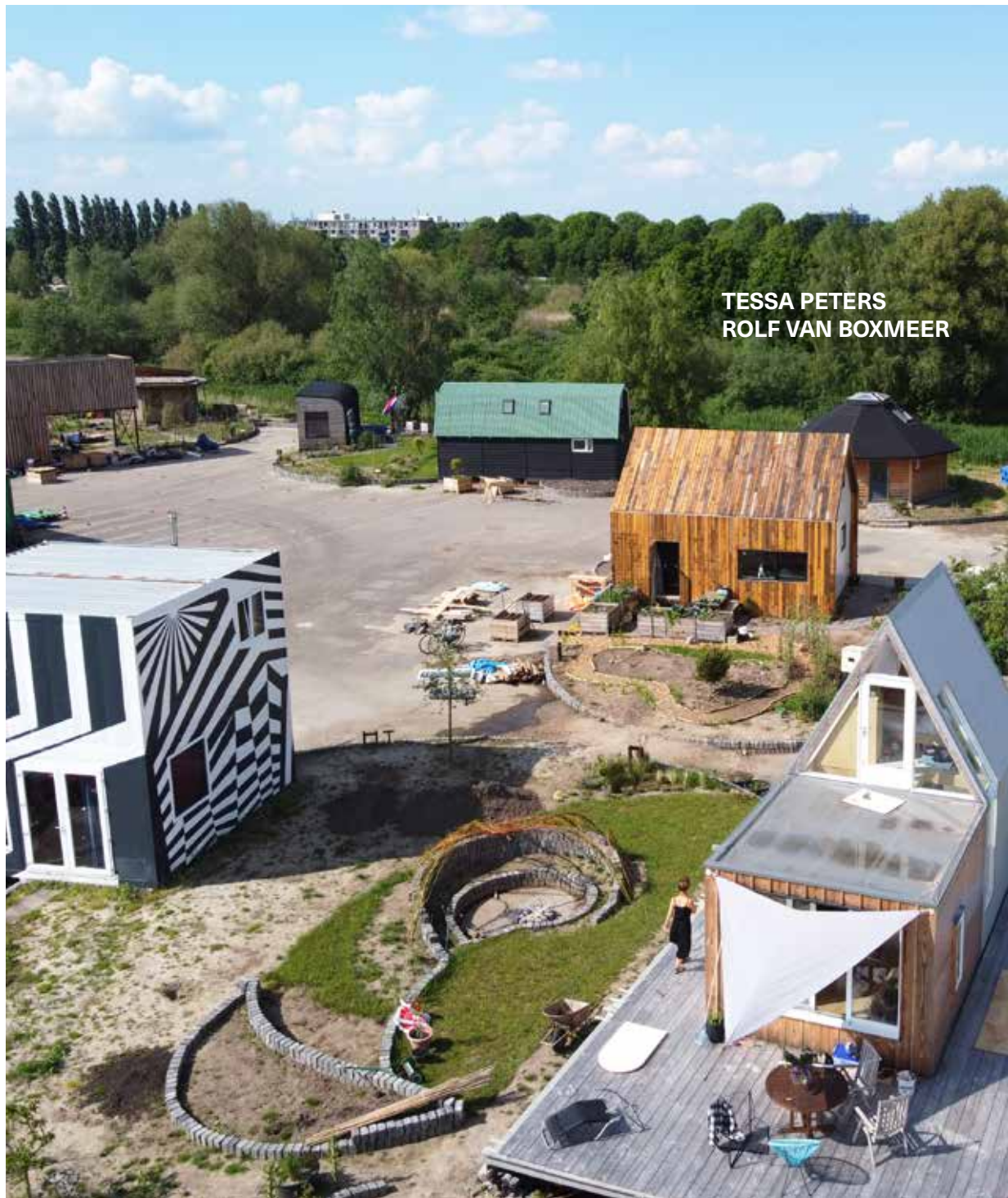

RUIMTE
VOOR JE
WOONWENS

MINITOPIA

TESSA PETERS
ROLF VAN BOXMEER

Minitopia
Ruimte voor je woonwens

Tessa Peters
Rolf van Boxmeer

nai010 uitgevers

Inhoud

Voorwoord	8
Floris Alkemade, Rijksbouwmeester	
Voorwoord	12
Roy Geers, wethouder 's-Hertogenbosch	
Leeswijzer	14
Tessa Peters en Rolf van Boxmeer	

Deel I Wonen

1 Anders wonen	20
Tessa Peters en Rolf van Boxmeer	
2 De nieuwe woonwens	28
Tessa Peters en Rolf van Boxmeer	
3 Dromers én doeners	34
Jeroen Junte	
△ Schottenkeet	42
△ Blackbird	46

Deel II Bouwen

4 Nieuwe woonvormen	54
Tessa Peters en Rolf van Boxmeer	
5 Flexibele bouwstenen	60
Tessa Peters en Rolf van Boxmeer	
6 Bouwen met een app	66
Rezone interviewt Kas Oosterhuis	
△ Kameleon	72
△ Verkas	76

Deel III Leven

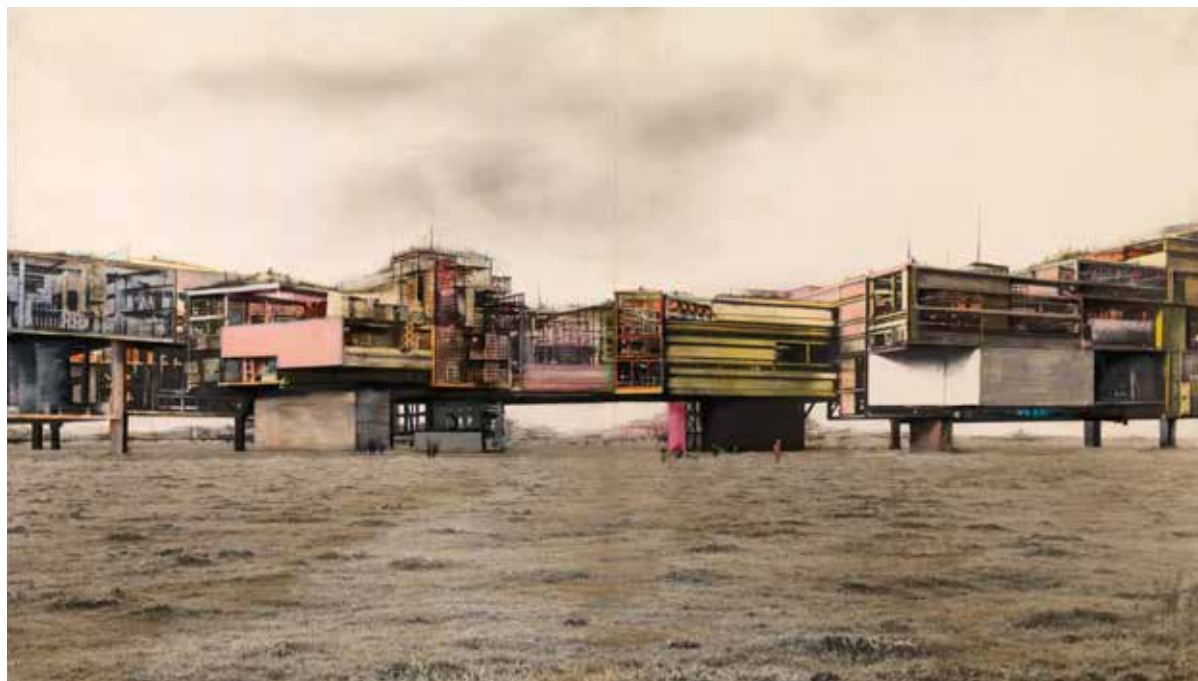
7	Vloeibare woongebieden	84
	Tessa Peters en Rolf van Boxmeer	
8	Rigide regelgeving	90
	Stephan Verhoeven	
9	Een cultureel licht op duurzaamheid	98
	Christiaan Weiler	
10	De nieuwe gezamenlijkheid	110
	Peter Camp	
△	De Wiek	120
△	Bakhuis	124

Deel IV Toekomst

11	123 Tiny Casade	132
	Cissie Schellings	
12	Lef, loslaten en leren	140
	Edwin Persaud, Tim Cools en Sandra van Roessel	
13	De toekomst van de sociale huurwoning	154
	Janine van Heertum en Jurgen Arts	
14	Innovatief in wonen	160
	Rob van Kalmthout	
15	Een duurzame toekomst in wonen	166
	Tessa Peters en Rolf van Boxmeer	
△	Wikkelhuis	174
△	A House in One Month	178
△	Plattegronden	184
	Colofon	192

Gezicht op New Babylonische sectoren,
Constant Nieuwenhuis, 1971

De verbeelding aan zet

Beeldend kunstenaar Constant Nieuwenhuys werkte tussen 1956 en 1974 aan New Babylon, een model voor een nieuwe samenlevingsvorm die gestalte kreeg in een enorme stroom aan schilderijen, tekeningen, lichtvoorstellingen, teksten en maquettes. Deze *global city* was echt een utopisch ideaal, waarin land collectief bezit is, arbeid volledig geautomatiseerd en de noodzaak om te werken is vervangen door een nomadische levensstijl. Een zorgvuldig ontworpen omgeving waarbinnen de mens zich op creativiteit en het spelen kan richten.

De komende decennia staat Nederland voor een grote opgave als het gaat om wonen. Voor 2035 moeten er ongeveer een miljoen woningen worden bijgebouwd om aan de enorme vraag te voldoen. Zeker een interessant vraagstuk, dat niet alleen gaat over de aantallen en de snelheid waarmee we die nieuwe huizen kunnen bouwen. Het is allereerst een sociaal-maatschappelijke en culturele opgave. Hoe kunnen we deze woningen realiseren zodat onze bestaande steden en dorpen een prettige en gevarieerdere plek worden om te leven? Welke vorm van utopisch denken laten we toe?

Nederland heeft een rijke traditie van volkshuisvesting. Veel van onze woonwijken zijn gebouwd in de wederopbouwperiode en erna. In deze naoorlogse wijken en gebouwen is uitgegaan van de maatschappijvisie van die tijd: grote gezinnen, een groeiende welvaart, het idee van een maakbare maatschappij, en een heel sterke voorzieningenstructuur dankzij de verzorgingsstaat die ons van wieg tot graf begeleidde. Een maatschappijbeeld dat zich onder meer in de gestandaardiseerde een-gezinswoning heeft vertaald.

Sindsdien hebben we echter een groot aantal maatschappelijke veranderingen doorgemaakt. De productiemaatschappij werd een consumptiemaatschappij. De geboortegolf neemt de vorm aan van een vergrijzingsgolf, de verzorgingsstaat doet nu een beroep op zelfredzaamheid. We kregen te maken met een verregaande digitalisering, die op haar beurt een globalisering verder aanwakkerde.

Deze veranderingen hebben een vergaand effect op hoe we wonen en wat voor woningen en wijken we nodig hebben. Toegesneden op de woonbehoeften van nu: van studenten, van alleenstaanden en ook van gezinnen. Gemiddeld is nu al bijna veertig procent van alle huishoudens een eenpersoonshuishouden, in populaire stedelijke gebieden is dat vaak al de helft. Allemaal ontwikkelingen die niet alleen maar meer

woningen vereisen. De achterliggende vraag is welke vernieuwing het nadenken over andere woonvormen nog moet gaan doormaken. Onze woonwensen zijn ingrijpend veranderd. Demografisch gezien krijgen we de komende decennia een oververtegenwoordiging van 65-plussers en eenpersoonshuishoudens. Met name jongeren melden zich als nieuwkomers met weer geheel andere woonwensen dan het standaardgezin. De groei in onze grote steden is grotendeels een buitenlandse groei, expats van over heel de wereld sturen daar de woningvraag. Starters op de woonmarkt met een veel beperktere beurs hebben het nog nooit zo moeilijk gehad. Voor deze groep zijn flexibele, goedkopere woningen een uitkomst.

In dit licht is het vreemd om te beseffen dat we eigenlijk alleen maar gezinswoningen en appartementen blijven bouwen. Bij slim wonen in de toekomst denk ik allereerst aan huizen die veel meer variëteit bieden. Huizen die inspelen op verschillende vormen van samenleven. Waar zijn bijvoorbeeld de hofjes gebleven, waar mensen individueel en toch samen kunnen wonen? Zeker voor de snelgroeiende groep ouderen een aantrekkelijk model, maar net zo goed aantrekkelijk voor eenpersoonshuishoudens die meer zaken willen delen. Laten we meer op maat bouwen en vérbouwen. Toegesneden op de woonbehoeften van nu. Voor gezinnen in allerlei samenstellingen, maar zeker ook voor studenten, singles en ouderen.

Maar ik zie ook kansen in het gebruiken van andere materialen. Nu bouwen we onze woningen bijna altijd in beton en baksteen. Alleen al het beton is wereldwijd voor zo'n tien procent voor de CO₂-uitstoot verantwoordelijk. Als we woningen in hout bouwen, slaan we langjarig juist heel veel CO₂ op. Bouwen in hout is niet alleen sneller, maar door het lage gewicht is het ook bij uitstek geschikt om extra verdiepingen toe te voegen aan bestaande gebouwen. Zo kan je een flexibele laag aan onze steden toevoegen.

De meest wezenlijke vraag met betrekking tot huidige woningbouw-opgave gaat niet zozeer over de aantallen en de snelheid waarmee kan worden gebouwd, maar is opnieuw een vraag naar een vernieuwing van de woningen, de woonvormen en de woonomgeving. Daarvoor is creativiteit, verbeeldingskracht en ruimte om te experimenteren nodig.

Minitopia is zo'n plek waar je kunt experimenteren. Hier zie je hoe innovatieve, duurzame woonvormen in de praktijk tot stand komen. En hoe samenleven met ruimte voor solidariteit en saamhorigheid organisch ontstaat. De beste manier om daadwerkelijk te bouwen aan een circulaire toekomst is door samen te verbeelden hoe de vormgeving

van woningen en woongebieden flexibeler kan. De aanzet tot een heel andere bouwcultuur.

Minitopia richt de blik vooruit door nu te laten zien wat we in de toekomst kunnen en willen. Wat is er nodig voor een echte verduurzaming van zoiets essentieels als de manier waarop we wonen? Welke rol spelen wooncorporaties, bouwbedrijven, ontwerpers en bewoners in dit proces? Laten we bespreken hoe we met elkaar willen samenleven. Inzetten op dezelfde experimenteerlust en de stroom van creativiteit die Constant Nieuwenhuys een halve eeuw geleden voor ogen had. De belofte dat het anders kan levend houden.

Dit boek biedt een prachtig overzicht van nieuwe, flexibele woonvormen, door bewoners zelf gebouwd of samengesteld; en van de vormgeving van woongebieden op onbenutte locaties waar de manier van samenleven zich onconventioneel en organisch ontwikkelt. Onder het regisserend handelen van de oprichters van Minitopia: Rolf van Boxmeer (architect) en Tessa Peters (ontwerper openbare ruimte) van Rezone. Dit boek komt dan ook op het juiste moment. Als zaken anders moeten, is de verbeeldingskracht aan zet.

Schottenkeet

Woonoppervlak 72 m ²	Bouwmaterialen hergebruikte prefab houbouw
Bouwtijd 2 weken (bij eerste opbouw 3 maanden)	Kosten 15.000 euro

Mieke Billekens (32) en Thomas Trum (31) wonen in de Schottenkeet, een afgedankt houten VVV-kantoor van de gemeente Den Bosch. De keet werd voor het eerst opgebouwd op een andere tijdelijke locatie, eveneens in Den Bosch. 'Deze voorloper van Minitopia was ruiger en ook van kortere duur. Wij woonden in een soort bos, waar wij min of meer werden gedoogd. Hiermee hebben wij laten zien dat het relatief eenvoudig is om meer flexibele woonvormen te realiseren. Dit zorgde voor draagvlak bij de gemeente, wat de uitbreiding op het terrein aan de Poeldonk mogelijk maakte.'

Met de geprepareerde bouwterpen en een centrale betonweg is de infrastructuur op Minitopia Poeldonk beter geregeld dan op Minitopia De Rompert. 'Wij hebben nu een dorpsgevoel.' Deze zekerheden brengen ook verplichtingen met zich mee. Zo is er een officiële bewonersvereniging en zelfs een buurtapp. 'Ik kreeg laatst een berichtje over een verdacht figuur', zegt Mieke. 'Bleek het visite van een van de bewoners te zijn die nog even een sigaretje in de auto rookte.'

De Schottenkeet komt uit een fabriek waar ook strandpaviljoens werden gebouwd en is ontworpen om op te bouwen en af te breken. Dat is ook wat Mieke en Thomas deden na de verhuizing van hun eerdere tijdelijke woonlocatie, waarbij ze meteen enkele aanpassingen deden. 'Op het dak liggen nu zonnepanelen. Ook hebben wij er grotere ramen en klapdeuren naar het terras in gezet. En wij hebben een bubbelbad', zegt Thomas niet zonder trots.

Maar nog steeds lijkt het af en toe alsof er een rilling door het houten gebouwtje trekt. Bij een stevige windvlaag kraakt en knarst het, beginnend bij het dak en vandaar tot onder de houten vloerplaten. 'Het klinkt heftiger dan het is, hoor. Een houten huis beweegt nu eenmaal mee

met de wind', stelt Thomas gerust. Wat weer als voordeel heeft dat het ademt. 'Het ruikt hier nooit muff.' Stoken doen ze met een grote kachel die brandt op geperste palletblokjes. 'Het duurt 's ochtends even voordat het huis warm is. Je leeft hier nu eenmaal een beetje met de elementen. Als je daar niet van houdt, kan je beter voor een rijtjeshuis kiezen.' Mieke: 'Ik denk niet dat ik dat ooit nog zou kunnen.'

Thomas en Mieke zijn allebei opgeleid als ontwerper; inmiddels heeft hij zo veel succes met zijn grafische schilderkunst dat ze als duo werken. 'Vrije tijd en werk lopen in ons leven door elkaar heen. Onze werkplaats zit in een loods pal naast het woonterrein. Als we inspiratie krijgen kunnen we binnen vijf minuten aan de slag.' Deze autonomie en vrijheid is wat het ontwerpduo aantrekt in Minitopia. 'Vooral tijdens de lockdown vanwege de Corona-pandemie bleek hoe fijn het is om terug te kunnen vallen op je eigen omgeving. Wij kunnen gewoon doorwerken en zitten in het weekeinde heerlijk in het groen voor ons eigen huis.'

Toch zijn de meest gestelde vragen die ze krijgen van vrienden en kennissen niet hoe ze deze plek vonden. Of hoe duurzaam het huis is. 'Het gaat meteen over geld. Wat betaal je per maand? Hoelang mag je hier wonen? En dan zie je ze de rekensom maken. Wat daarbij over het hoofd wordt gezien, is dat het heel veel tijd en moeite kost om een plek als dit te realiseren. Al die eindeloze vergaderingen en dan toch die onzekerheid of het doorgaat. En of je misschien toch iets langer mag blijven dan de afgesproken vijf jaar.' Maar inderdaad, Mieke en Thomas besparen natuurlijk op woonkosten. 'Dat geld investeren wij in het creëren van vrij werk in onze ontwerpstudio. Wij wonen, werken, maken en ontspannen allemaal op één plek. Het voelt alsof wij altijd vakantie hebben.'

Sinds de bouw van de huizen op Minitopia nagenoeg is voltooid, wordt er steeds vaker gesproken over aanvullingen en verbeteringen van de collectieve ruimte. Via enquêtes en besprekingen inventariseerden bewoners waar behoefte aan is. Op basis van die ideeën leek het de organisatie noodzakelijk om een lijn in de vormgeving van de nieuw te ontwerpen objecten te hanteren. De focus van deze plek moet blijven liggen op het woonexperiment met zo min mogelijk visuele 'ruis' in het straatbeeld. Er komen

op Minitopia steeds meer objecten als houten kippenhokken, schuren, fietsenbergingen en andere gezamenlijke ruimtes. Er heerst een gezonde bouwlust, maar kaders zijn gewenst. Het is belangrijk om goed om te gaan met deze energie en de bewoners te blijven motiveren. Vanuit de Stichting Minitopia is besloten een opdracht te formuleren voor Studio Corvers, die het proces ontwerpt en de nieuwe kaders vorm zal geven.

Lees verder op pag. 106 >

Een van de aanleidingen om Minitopia te starten, kwam van de publicatie van de Wikihouse-techniek (2011). Deze techniek stelt iedereen in staat om zelf een eigen woning te ontwerpen en te bouwen met weinig middelen. Het maakt gebruik van de opensource-principes uit de digitale wereld. Het is een online community die deze zelfbouwtechniek samen deelt en verbetert. Op Minitopia 1 is een experimentele start gemaakt met deze techniek en in Minitopia 2 – Poeldonk is het eerste zelfgebouwde Wikihouse van Nederland nu bewoond. Omdat iedereen zijn eigen huis kan bouwen, is iedereen dus ook direct betrokken bij de gebiedsontwikkeling. Dit doorbreekt de normale verkoper-klijantsituatie en stimuleert een participatieve aanpak met ook de grondeigenaar, de omwonenden, de vergunningverlener en kennisinstellingen. Alle vaardigheden zijn voorhanden – het feest kan beginnen. Kortom, nogal een complex proces, niet voor iedereen geschikt, maar ook een kans om een nieuwe woonvorm te ontwikkelen.

Een huis leren bouwen is best ingewikkeld, collectief een project managen en het eens worden over interne en externe afspraken komt daar nog bij. Duurzaamheid, inclusiviteit en de prijs in de gaten houden, maakt het nogal een uitdaging. Maar innovatie gaat gepaard met risico – de vraag is hoe je het risico beheerst en wat het oplevert. De beheerstichting heeft die risico's overgenomen van gemeente en ontwikkelaar en de onafhankelijkheid verworven om zelfstandig te innoveren. De stichting bevindt zich dus op een speelveld ergens tussen de centrale ontwikkelaar en de decentrale wooncoöperatie; ze is eindverantwoordelijk voor het hele project, maar gaat heel ver in het betrekken van de wensen en krachten van de eindgebruikers in het proces. In overleg met de bewonersvereniging is een cultureel programma samengesteld waarmee de ambities van het initiatief zijn geëxploreerd. Publieke evenementen ter plaatse communiceren de duurzame doelstellingen. Op een informele manier worden alle gebruikelijke managementzaken door de stichting ter hand genomen. Het gaat dus over vergunningen, prijzen, bouwtechniek en ecologie, maar ook film, muziek en voeding. Deze momenten brengen de juiste mensen bij elkaar voor het woonproject en communiceren wat er allemaal voor nodig is. Een kunstenaar heeft voor de openbare ruimte een uniek waterbergend werk gemaakt. Andere bewoners hebben het Bakhuis gerealiseerd en taarten aangeboden. Onder regie van de stichting ontstaan zo intuïtieve overeenkomsten met de bewoners, die uitgroeien tot praktijken en zijn verzameld in een Toolkit met oplossingen voor vele situaties.

Hoofdstuk 9 Een cultureel licht op duurzaamheid

Christiaan Weiler,
architect, onderzoeker

Stropaleis op fundering van banden,
Minitopia Poeldonk

Iedereen is steeds meer ervan overtuigd dat een duurzame toekomst vraagt om andere principes. Dat geldt ook voor de vormgeving van de ruimtelijke ordening – landschap, stedenbouw en architectuur. Minitopia werkt daaraan, in technische en maatschappelijke zin.

Bouwtechnieken werden de afgelopen decennia steeds duurzamer, onder andere door vergunningseisen. Maar techniek alleen is niet genoeg voor duurzaam beheer van grondstoffen. Hoe we gebruikmaken van grondstoffen, en het welzijn dat het oplevert, is een belangrijk aspect van duurzaamheid. Voor een duurzame toekomst zullen we daarom onze cultuur moeten aanpassen. Cultuur vind je niet alleen in theaters en musea, maar ook in de leefomgeving – het zijn al onze gezamenlijke overtuigingen en bedoelingen, en vooral de handelingen en vormen die onze leefomgeving maken. Culturen zijn verschillend, maar ze hebben allemaal dezelfde uitdaging om zich aan te passen om voort te duren. Want als we niet anders eten, reizen, leren, en ‘wonen, werken en recreëren’ zal de planeet onze leefstijl niet lang meer verdragen. Bouwwerken en wijken moeten daarom integraal worden ontwikkeld, dat wil zeggen gebouw, wijk en gebruik tegelijkertijd, net als in het project Minitopia. Dit prototype van duurzame en betaalbare microwoningen, soms zelfs voor de onderkant van de markt, biedt door hun aanpak een interessant inzicht in de culturele kant van duurzaamheid.¹

‘Niche’-woonproduct als opmaat

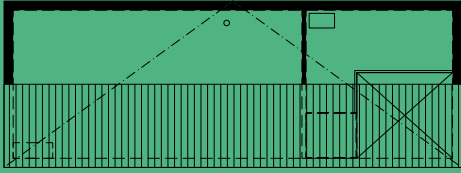
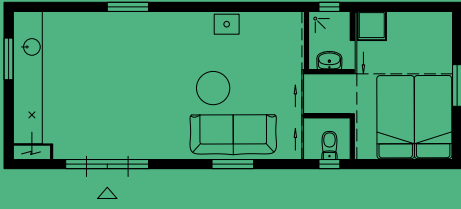
Minitopia is een initiatief dat duurzaamheid wil nastreven door anders om te gaan met grondstoffen en technieken, maar ook door de eindgebruikers een centrale rol te geven in het ontwikkelproces. Het is een experimentele aanpak voor duurzaam en betaalbaar wonen, die gebruikmaakt van ogenschijnlijk onbenutte middelen. Dat Rezone erin geslaagd is dit experiment op en door te zetten, illustreert hoe het moderne adagium van een efficiënte, sectorale, industriële en commerciële stedenbouw zich in een onduurzame hoek heeft gemanoeuvreerd. Dat is te begrijpen met een korte geschiedenis van de industrialisatie.

Door de ontdekking van fossiele brandstoffen als energie voor mechanische processen, en opgestuwd door de prestatiedruk tijdens de wereldoorlogen, is de productiecapaciteit razendsnel ontwikkeld. Dat kapitaal verhoogde na de oorlogen de levensstandaard van westerse burgers. Het leverde badkamers in elk appartement, auto’s voor elk

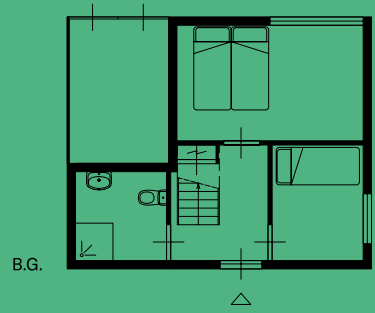

Plattegronden

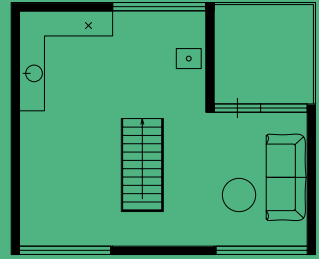

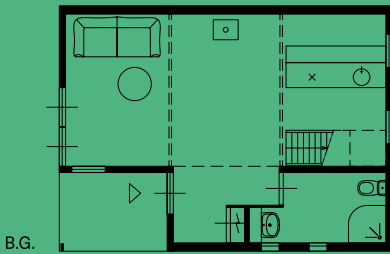
ABC van D

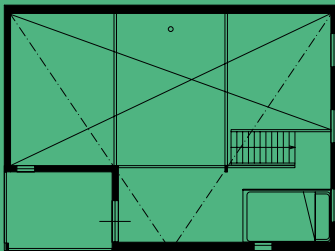
1^e verd.

Blokendoos

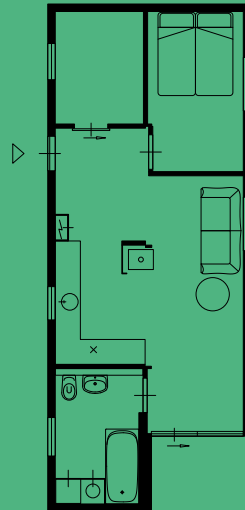

B.G.

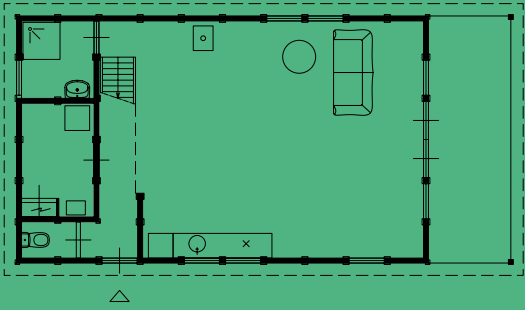
1^e verd.

House in One Month

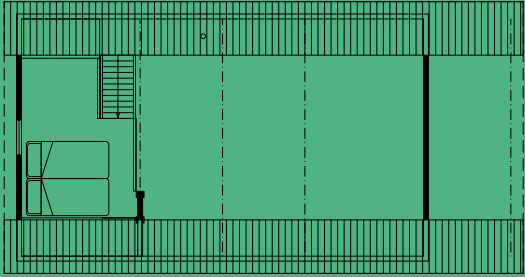

Stalen Wildernis

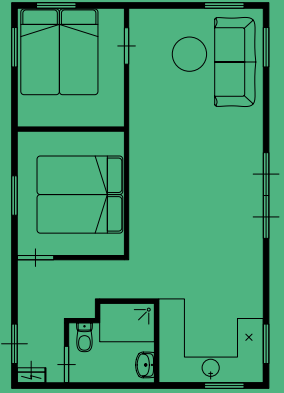

B.G.

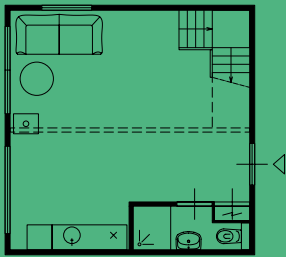

1º verd.

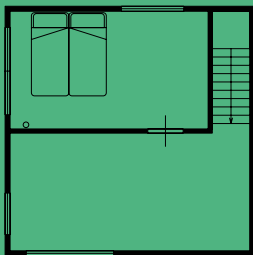
Schottenkeet

Nezztje

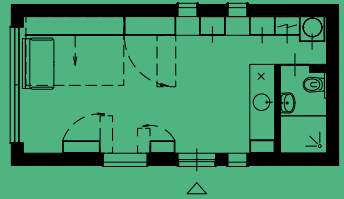

B.G.

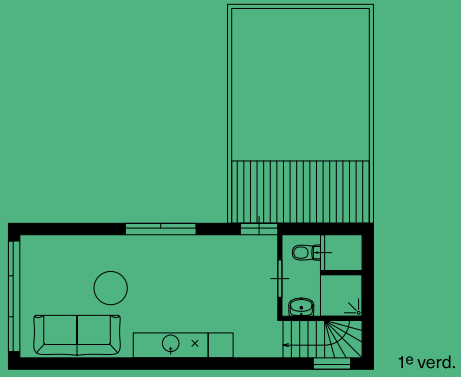
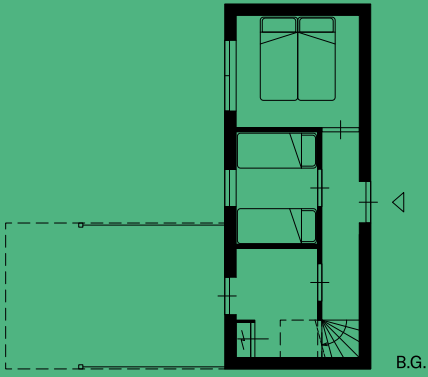
1º verd.

Razzle dazzle

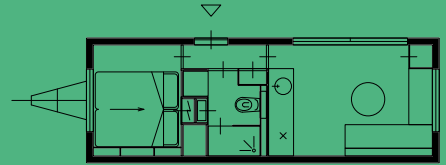
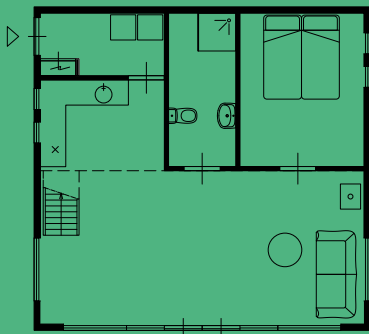

STinyHouse

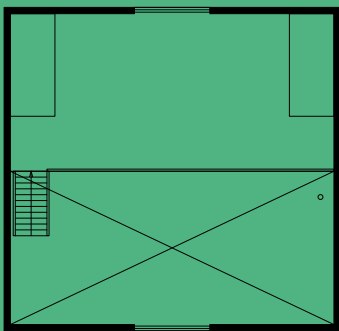

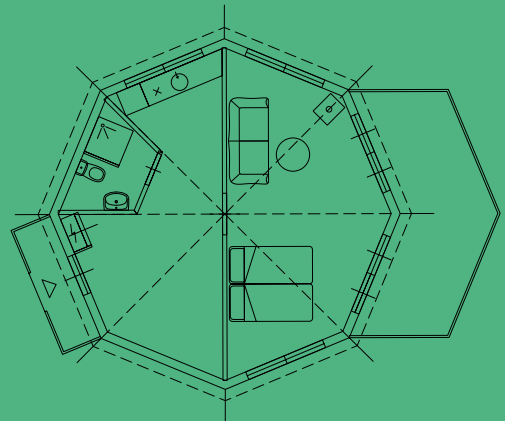
Karin's Tiny Steck

Woonblik

Loodshuis

De houten yurt

COLOFON

Auteurs: Tessa Peters, Rolf van Boxmeer

Gastauteurs: Christiaan Weiler, Cissie Schellings, Edwin Persaud, Tim Cools en Sandra van Roessel-van de Langemheen, Floris Alkemade, Janine van Heertum en Jurgen Arts, Kas Oosterhuis, Peter Camp, Jeroen Junte, Rob van Kalmthout, Roy Geers, Stephan Verhoeven.

Kaderteksten: Adrie Matthijssen, Peggy Totté, Rezone, Studio Corvers, TheNewMakers, Timothy Swanson

Tekstredactie: Iris Peters

Beeldredactie: Tessa Peters, Rolf van Boxmeer

Eindredactie: Els Brinkman

Design: Stephan Lerou, Het Boekenfront

Beeldverantwoording:

Arjan Haring: p. 86 (boven). Familie Kruihof: p. 47. Het Schot: p. 49. Frank van Beuningen: 142 (boven). Christel Smits: p. 32, 56 (onder), 58 (boven). Henny van Belkom: p. 26 (boven), 34, 36, 38, 43, 44, 45, 66, 73 (boven), 75, 77, 79, 90, 121 (onder), 123, 158, 160, 164, 166, 168, 170, 177, 179 (boven), 181. Jasper van Doorn: p. 127. John van Hammond: p. 12, 18, 19, 22, 26 (onder), 30, 52, 53, 54, 56 (boven), 58 (onder), 60, 73 (onder), 82/83, 84, 86 (onder), 98, 100, 102, 112 (onder), 121 (boven), 125, 130, 131, 142 (onder), 144, 154, 156, 179 (onder). Karin Wijma: p. 40. Kas Korstanje: p. 96. Koen Linders: p. 134. Rens van Boxmeer: p. cover, 6, 7. Rolf van Boxmeer: p. 62, 153. Studio Corvers: p. 104. Tessa Peters: p. 89, 140, 152, 182, 183. TheNewMakers: p. 86. Tom Haartsen en ©Constant/Fondation Constant c/o Pictoright Amsterdam 2020: p. 8.

Drukwerk: Wilco, Zutphen

Productie: Laurence Ostyn, nai010 uitgevers, Rotterdam

Uitgever: Marcel Witvoet, nai010 uitgevers, Rotterdam

Deze publicatie kwam mede tot stand dankzij een bijdrage uit de Impulsgelden van Kunstloc Brabant, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Prins Bernhard Cultuurfonds en Gemeente 's-Hertogenbosch.

Provincie Noord-Brabant

✓ impulsgelden

stimulerings
fonds
creatieve
industrie

's-Hertogenbosch

© 2020 nai010 uitgevers, Rotterdam

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met: © 2020, c/o Pictoright Amsterdam. Niet alle rechthebbenden van de gebruikte illustraties konden worden achterhaald. Belanghebbenden wordt verzocht contact op te nemen met nai010 uitgevers, Korte Hoogstraat 31, 3011 GK Rotterdam. info@nai010.com

nai010 uitgevers is een internationaal georiënteerde uitgever, gespecialiseerd in het ontwikkelen, produceren en distribueren van boeken op het gebied van architectuur, stedenbouw, kunst en design.

www.nai010.com

ISBN 9789462085732

NUR 648

BISAC ARC000000

Minitopia is ook verkrijgbaar als e-boek:
ISBN 9789462086012 (e-boek)

Met dank aan: Kunstloc Brabant voor het advies in de aanloop naar de publicatie toe. De gemeente 's-Hertogenbosch die ons de ruimte en het vertrouwen heeft gegeven voor dit experiment. Alle ondersteunende fondsen, het team waarmee we samen de publicatie hebben gemaakt, familie en vrienden, vrijwilligers, alle bewoners van Minitopia, gemeente Roosendaal en woningcorporatie Casade in Waalwijk, Heijmans, Zayas en Avoned.

MINITOPIA

Minitopia gaat over de vrijheid om je eigen woonwens te realiseren en laat zien hoe compacte, flexibele woonvormen in de praktijk tot stand komen. De tijdelijke woningen zijn samengesteld uit woonmodules, een kant-en-klaarproduct of digitaal ontworpen en zelf gebouwd, met natuurlijke bouwstoffen en een slim hergebruik van bestaande materialen. De ambachtelijke en innovatieve bouwmethoden bieden tal van inspirerende ideeën voor het bouwen van je eigen duurzame woning.

Dit boek komt voort uit het project *Minitopia*, een plek in Nederland waar Tessa Peters en Rolf van Boxmeer (Rezone) condities scheppen voor gebieden waar ruimte is om te experimenteren met nieuwe woonvormen. Het gaat uitvoerig in op de vormgeving van nieuwe woongebieden en het organisch ontstaan van samenlevingen waar voldoende ruimte is voor solidariteit en saamhorigheid.

Minitopia kijkt ook naar de toekomst. Wat is er nodig voor een echte verduurzaming van wonen? Welke rol spelen woningcorporaties, bouwbedrijven, ontwerpers en bewoners in dit proces?